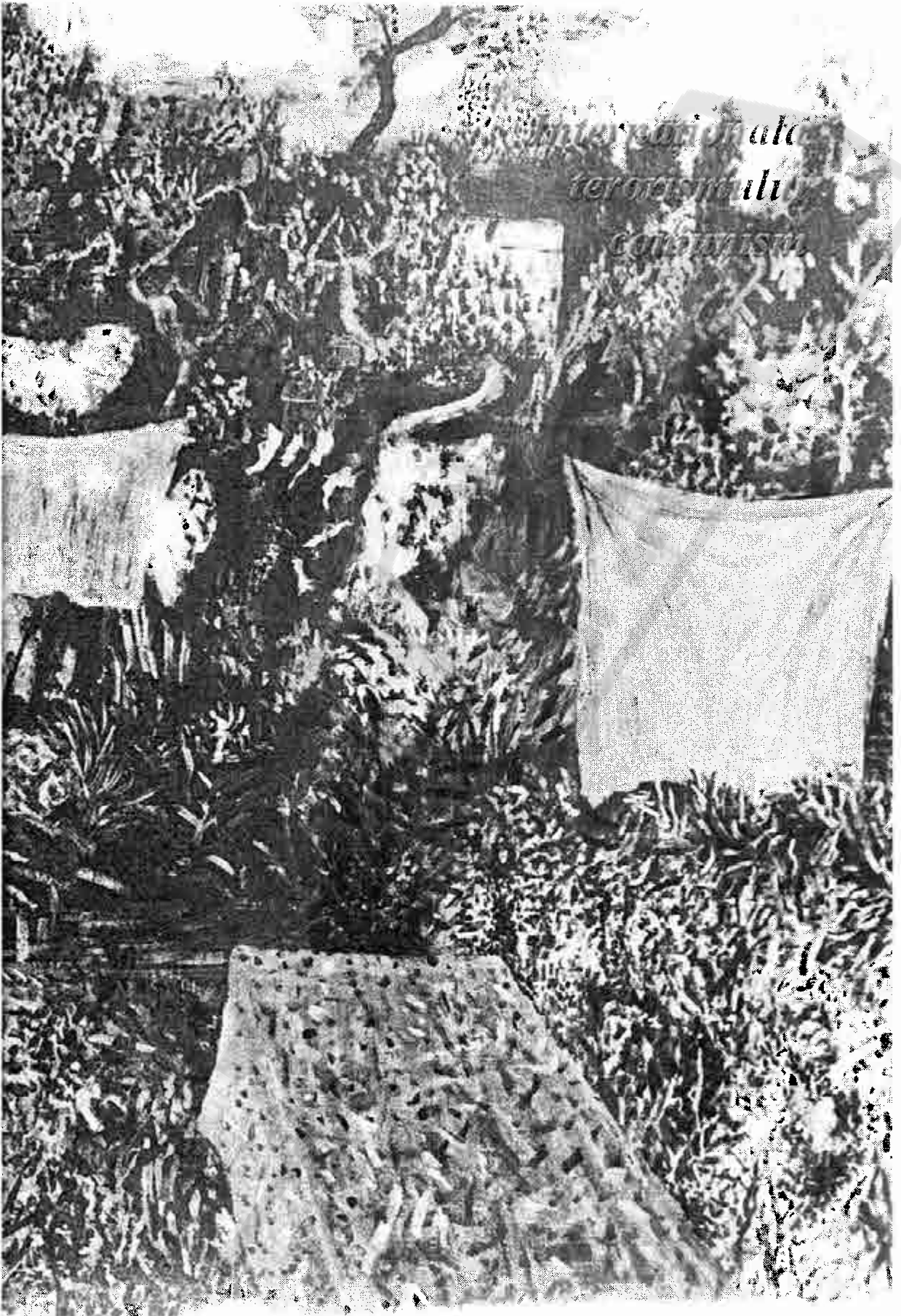

*Amorosi alla
cerchia di
Cortina*

GEORGE IARU

Mâna lungă a Securității bulgare

„Umbrela bulgărească“

Violența nu poate exista de una singură, ea se împletește cu minciuna.

Între ele e o legătură strânsă: violența nu poate fi ascunsă decât prin minciună, iar pe minciună nu te poți sprijini decât cu ajutorul violenței.

Al. Soljenîțan

În seara zilei de 7 septembrie 1978, la Sofia, dictatorul bulgar Teodor Jivkov, aflat în fruntea partidului comunist și a statului bulgar, a invitat la o seară festivă înalte personalități ale regimului, vârfurile nomenclaturii comuniste, pentru a-și serba, cu un fast deosebit, a 67-a aniversare a zilei de naștere. În cursul acestei reuniuni „tovărășești“, desfășurată într-o atmosferă sărbătorească, cu șampanie și icre negre, un individ s-a apropiat discret de T. Jivkov și i-a șoptit la ureche: „Ni s-a comunicat de la Londra că misiunea a fost îndeplinită“. Dictatorul a primit vestea asasinării dizidentului bulgar Gheorghii Markov ca un „cadou“ de ziua lui.

Dar cine a fost Gheorghii Markov? El s-a născut în 1929 la Kniajevo, o suburbie a Sofiei, și, după terminarea studiilor, a devenit inginer chimist; dar marea lui pasiune era literatura, căreia i s-a dedicat încă din tinerețe și, în 1961, publică primul său roman de succes, „Bărbații“, care i-a deschis calea spre afirmarea ca scriitor. Pe vremea aceea, tinerii scriitori bulgari – dacă se bucurau de aprecierile publicului cititor și ale criticii literare – erau în grațiile conducătorilor regimului comunist, astfel că Gh. Markov a devenit și el unul dintre cei agreați, ceea ce i-a permis să vină în contact cu vârfurile puterii, ale nomenclaturii comuniste, până la cel mai înalt nivel.

Dar scriitorul Gh. Markov rămâne un creator liber,

**Internaționala
terorismului
comunist**

*Am arătat într-unul
din primele numere
ale revistei noastre că
regimurile comuniste
și-au avut organizate
subteran o serie de
rețele care, avându-și
punctul de
convergență la
Moscova (GPU, KGB
etc. sau cum s-au mai
numit ele), au
funcționat pe întreaga
planetă, exercitând
teroarea. Metodele
acestui terorism
acoperă întreaga
gamă a crimei,
metodele malefice
fiind aduse până la
perfecționare.*

*Diversitatea acestor
metode este absolut
uluitoare. De la
simplele bătăi,
insulte, înfometare,
lanțuri la mâini și la
picioare, celule
secrete în care nu
pătrundea nici aer*

nici lumină etc. – metode în definitiv rudimentare, la îndemâna oricărui torționar – până la metodică schingiuire a sufletelor și a conștiințelor (cazul unicat Pitești). Minteaa unui om normal rămâne absolut interzisă, în imposibilitate să le înțeleagă. Pare că peste pământ au domnit diavoli care și-au propus să schimbe omul-om, vechi de la Adam și Eva, așa cum l-a creat Dumnezeu, vrând să facă din el „un om nou”. Practic, un robot, mașinărie care să se supună fără crâcnire unor utopii. Când această transformare nu reușea, cel supus metamorfozei nu mai avea voie să trăiască. Se hotărâa suprimarea lui. Dar pentru că, în general, oricărui

credincios idealurilor sale și, după 1968, în climatul ideologic care se instaurase în Bulgaria, piesa sa „Eu eram el” a fost scoasă din repertoriu, în urma repetiției generale, de către cei care controlau viața literară și artistică a țării.

Cu toate acestea și, în plus, nefiind nici membru al partidului comunist, dar aflându-se încă în grațiile puterii, Gh. Markov obține un pașaport și viza autorităților bulgare și la 15 iunie 1969 părăsește țara cu destinația Italia.

În timp ce se afla în străinătate, noua sa piesă, „Comuniștii” – în care Markov „și-a permis” să-i înfățișeze pe comuniștii așa-zisei „perioade eroice” în lumina crudă a documentelor epocii respective – a fost și ea scoasă de pe afiș, în urma vizionării ei de către înalți responsabili ideologici.

Între timp, Gh. Markov, aflându-se în continuare în străinătate, începe să colaboreze la postul de radio englez BBC, ceea ce-i atrage în 1972 condamnarea în contumacie, chipurile pentru motivul de a fi refuzat să se înapoieze în Bulgaria, în urma expirării vizei. Fără să se fi decis încă eliminarea fizică a scriitorului, agenții D.S. – Derjavna Sigurnost (Securitatea bulgară) – îl urmăresc, ținându-l sub observație permanentă și exercitând tot mai multe presiuni asupra lui.

Pătruns de vocația sa de scriitor și patriot bulgar în exil, cu toate greutățile inerente acestei existențe, Gh. Markov se consacră întru-totul țelului pentru care și-a părăsit patria: să aducă la cunoștința lumii realitățile din țara sa natală, precum și toate prin câte a trecut el, atât ca cetățean, cât și ca scriitor, în perioada anilor 1946-1969.

Astfel s-a născut o serie lungă de emisiuni (137) în limba bulgară, difuzate săptămânal de Radio Europa liberă, între noiembrie 1975 și iunie 1978, sub titlul „Reportaje despre Bulgaria scrise altundeva”. Dar guvernării bulgare, și în special dictatorul T. Jivkov, nu-i pot ierta lui Gh. Markov faptul de a fi scris și difuzat aceste reportaje, deoarece ele arătau adevărul despre regimul comunist, se refereau la drepturile fundamentale ale omului, grav încălcate în Bulgaria, condamnau politica antibulgară de sovietizare a țării și rusificare a populației, denunțau cultul personalității lui Jivkov, care se dovedise atât de nefast pentru țară.

În aceeași perioadă, către sfârșitul anului 1977, Gh. Markov, care se stabilise între timp la Londra, a fost contactat și avertizat că în sferele înalte ale puterii din Bulgaria se hotărâse lichidarea lui într-un timp foarte scurt,

dacă nu va renunța la emisiunile sale despre Bulgaria și problemele ei. Din păcate, în urma acestei amenințări fățișe, scriitorul n-a găsit de cuviință să alerteze poliția britanică (după cum a relatat ulterior soția sa, Annabela – el îl cunoștea bine și se pare că avea încredere în acest „emisar“, probabil un fost confrate, pentru că l-a invitat chiar acasă, la masă).

În ceea ce-l privește pe Gh. Markov, activitatea lui ulterioară demonstrează că el nu avea de gând să țină seama de avertizarea și amenințările proferate de regimul comunist la adresa lui – amenințări care sunau ca un dictat – el continuându-și seria de emisiuni nu numai la Radio Europa liberă, ci și la BBC și Deutsche Welle, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Totodată, el a inițiat numeroase contacte și a desfășurat o adevărată campanie în vederea realizării unui mai vechi proiect al său, la care ținea foarte mult, acela de a înființa în țările Europei de Vest o revistă literară care să servească drept tribună scriitorilor din patria sa. În acest scop, el intenționa să se mute la München, considerând că acolo proiectul său avea mai multe șanse de izbândă.

Dar acțiunea îndreptată împotriva sa – denumită ulterior „umbrela bulgărească“ – trebuia să aibă loc la Londra, unde Gh. Markov locuia atunci. Și într-adevăr, în primele zile ale lui septembrie 1978 s-a răspândit vestea că scriitorul este spitalizat de câteva zile într-o clinică londoneză, ca urmare a unui atentat comis împotriva sa pe 7 septembrie 1978, pentru ca pe 12 septembrie să se anunțe că scriitorul a decedat la spital, ca urmare a unei infecții.

Ce se întâmplase de fapt? În urma anchetei Scotland Yard-ului, au ieșit la iveală următoarele: la începutul lunii septembrie 1978 a sosit la Londra un bărbat între 30 și 40 de ani, vorbind o engleză cu un puternic accent străin; timp de săptămâni acesta studiasse la Sofia cu toată atenția cazul Markov, consultase dosarul acestuia de la departamentul de resort al D.S.; în același timp, atât la Londra cât și la München s-au întreprins de către agenții serviciilor de Securitate bulgare anchete minuțioase asupra vieții de fiecare zi și a obiceiurilor lui Markov, iar prin grija D.S. a ajuns la Londra obiectul ce urma să-i confere agentului însărcinat cu lichidarea dizidentului aerul unui englez obișnuit, din clasa de mijloc – și anume, umbrela care urma să joace un rol fatal în suprimarea scriitorului.

În ziua respectivă, pe 7 septembrie, agentul secret aflat

criminal nu-i place să iasă la vedere și să-și recunoască crima, tot așa regimurile comuniste au căutat să-și țină în umbră crimele. Mai mult decât orice, își doreau o mască de onorabilitate. Un joc perfid, mai devreme sau mai târziu dezvăluit. Pentru că totdeauna s-a dovedit că ADEVĂRUL e mai puternic ca MINCIUNA și, până la urmă, o învinge. În articolul care urmează e vorba de una din metodele sofisticate pe care criminalii le-au fabricat ca să-și suprime un adversar anticomunist redutabil, scriitorul bulgar Gheorghii Markov.

În misiune a primit din partea D.S. un mesaj codificat prin care i se dădea cale liberă în executarea actului criminal. Chiar în aceeași zi, după orele 18, el s-a postat în locul stabilit, pe trotuarul din extremitatea sudică a Podului Waterloo, cu fața spre Tamisa și cu spatele la Banca Sudului și Centrul Artelor; pe celălalt mal, dincolo de Tamisa, se vedea fațada Hotelului Savoy.

În zonă circulația era intensă, iar mulțimea grăbită se îmulzea pe trotuare, fiecare urmărind să ajungă cât mai repede la treburile lui. Bărbatul necunoscut aflat în misiune știa că Markov va trece pe acolo în jurul orei 18,30, în drum spre parcare de la Banca Sudului, unde își lăsa de obicei mașina. Și într-adevăr, la ora respectivă Markov a apărut în intersecție. Asasinul s-a îndreptat spre el și când a ajuns în imediata sa apropiere, strecurându-se prin mulțime, s-a ciocnit de el ca din întâmplare. De fapt, el viza coapsa dreaptă a scriitorului. În aceeași clipă a răsunat detunătura slabă a armei cu aer comprimat camuflată în umbrelă, acoperită de tumultul mulțimii și zgomotele străzii. După ce a apăsat pe trăgaci, bărbatul necunoscut a lăsat să-i cadă umbrela la picioarele lui Markov, pentru a deturna atenția acestuia, ca și a celor din preajmă. Cu un aer aparent jenat, necunoscutul s-a aplecat s-o ridice, murmurând totodată cuvinte de scuză. În aceeași clipă, cu toată aglomerația care domnea pe stradă, un taxi liber s-a apropiat – ce coincidență! – și necunoscutul s-a urcat grabnic în el. (Inutil să mai spunem că toate încercările ulterioare întreprinse de autoritățile britanice de a da de urma acelui șofer de taxi s-au dovedit zadarnice.)

Markov nu și-a dat seama ce s-a întâmplat de fapt. El își închipuia că durerea ușoară pe care o resimțea în coapsă este cauzată de lovitura umbrelei necunoscutului. Și, ca în fiecare zi la această oră, își pregătește emisiunea de noapte pentru BBC; dar, între timp, durerea din coapsă se accentuează continuu. Deși face o legătură între durerile pe care le resimte și lovitura primită, nu se duce să consulte un medic și, după ce-și termină treaba la radio, pleacă direct acasă.

În cursul nopții, împunsăturile pe care le simte în coapsă devin tot mai puternice, iar febra crește. Nemaiputând suporta durerile, scriitorul se internează a doua zi la spitalul Saint James, unde medicii constată un proces de infecție incipient, cu toate simptomele specifice.

Între 8 și 11 septembrie medicii spitalului depun toate eforturile pentru a opri infecția, dar fără să reușească și fără să depisteze cauza acesteia. Până la urmă, cu toate strădaniile lor, Gheorghe Markov moare pe patul de spital.

Nici autopsia nu aduce lumină asupra acestui straniu caz de otrăvire, dar atenția tuturor se concentrează asupra faptului că, în delirul său, Markov i-a acuzat în mai multe rânduri de cele petrecute pe agenții Securității bulgare. Mult mai târziu însă, soția scriitorului, Annabela, a declarat că soțul său nu a putut să dea detalii Scotland Yard-ului cu privire la atentatul comis împotriva sa și că dânsul nu a crezut nici o clipă că de aici are să i se tragă moartea.

O a doua autopsie, solicitată de Scotland Yard, pe care moartea misterioasă, inexplicabilă a lui Markov îl intriga, a dus la descoperirea și extragerea din coapsa acestuia a unui glonț minuscul; supus unui examen extrem de atent și minuțios, acest mic proiectil s-a dovedit a fi o adevărată lucrare de artă; având un diametru de 1,7 mm, confecționat dintr-un aliaj nobil (90% platină și 10% iridiu) care nu provoacă inflamații și nici reacții de respingere, micul proiectil era prevăzut cu patru orificii microscopice, conținând o otravă specială care nu dă reacții obișnuite. Testele și analizele de mare precizie efectuate de chimiștii și microbiologii de la Centrul de Cercetări al Armatei britanice – după moartea misterioasă a lui Gh. Markov – au stabilit că a fost vorba de o otravă extrem de puternică, foarte eficientă, (otravă de ricin, extrasă din planta cu același nume), din care o cantitate de numai 30 de grame este capabilă să ucidă un număr de vreo 90 de persoane; otrava are un efect lent, provoacă o infecție sangvină și crize cardiace, și ucide fără să lase urme.

Cei din cadrul Scotland Yard-ului, însărcinați cu anchetarea cazului, au ajuns la concluzia că atentatul împotriva lui Markov nu a fost opera unui individ izolat, deoarece o armă și o otravă atât de sofisticate nu puteau să fie la îndemâna oricui, ci doar a unei organizații puternice, dispunând de mari posibilități în acest sens.

În concluzie, Scotland Yard-ul a emis mai multe ipoteze în ceea ce privește motivele asasinatului, dar până la urmă singura rămasă valabilă în urma unor temeinice analize și cercetări a fost angajamentul politic anticomunist al scriitorului, precum și activitatea sa demascatoare cu privire la realitățile din Bulgaria comunistă, singurele susceptibile de a stârni reacția unor organe de stat puternice, având

mijloacele și „arme” necesare.

După câteva luni, mai precis pe 9 aprilie 1979, în cadrul unei emisiuni a BBC-ului, intitulată „Panorama”, a fost prezentat rezultatul investigațiilor asupra morții lui Gheorghii Markov, concluzia fiind că asasinarea acestuia a avut motive politice și că atât împrejurările cât și modul de operare îi indică drept autori pe cei din serviciile secrete bulgare și KGB-ul sovietic.

Ulterior, Oleg Kalughin, vechi general KGB, a mărturisit că a organizat la Londra, în 1978, asasinarea dizidentului bulgar, scriitorul Gheorghii Markov, cu faimoasa „umbrelă bulgărească”; el a publicat un articol într-o publicație englezească de mare tiraj, Mail on Sunday, din 4 aprilie 1992, cu titlul incitant „Eu am organizat execuția lui Markov”, („I organized Markov's execution”) în care a dezvăluit că „frații bulgari”, recunoscători, i-au oferit ca recompensă o armă de vânatoare scumpă. După cum spune și Vladimir Bukovski în cartea sa „Jugement à Moscou” (Procesul de la Moscova), Editura Robert Laffont, 1995, în prezent Kalughin călătorește prin diferite țări, face publicitate cărților sale, acordă interviuri presei, dar până astăzi nimeni nu și-a dat osteneala să-l aresteze sau măcar să-l interogheze pe general, cu toate că dosarul Markov rămâne în continuare nefinalizat.

De altfel, participarea sovieticilor (KGB) la adoptarea deciziei de lichidare a lui Gh. Markov și la punerea ei în aplicare este indubitabilă, pentru că nimic important nu se petrecea în Bulgaria acelor ani fără știrea sau participarea consilierilor sovietici.

Pe de altă parte, este de presupus că și generalul bulgar Dimităr Stoianov, șeful D.S., a vrut să se evidențieze și el printr-o soluție extremă în ceea ce-l privește pe „trădătorul” regimului comunist din Bulgaria, Gheorghii Markov.

Bineînțeles, autoritățile bulgare, prin agenția de presă BTA, au negat vehement orice legătură între asasinarea lui Gh. Markov și regimul comunist din Bulgaria. Și astfel, mult comentata „umbrelă bulgărească” – armă perfidă, cauzatoarea unei morți teribile – a rămas doar o banală „armă” contra intemperțiilor, a ploii londoneze.

Mâna lungă a Securității bulgare își îndeplinesc criminala misiune.

arătasă eficacitatea, criminalii au pus ochii pe un alt ziarist bulgar, Vladimir Kostov, hotărând și suprimarea acestuia. Aceeași armă, aceeași metodă. Numai că de data aceasta hazardul a făcut ca cel sortit morții să se salveze. Rezumăm mai jos episodul.

Pe data de 27 iunie 1977, cetățenii bulgari Vladimir Kostov, 45 de ani, și soția sa Natalia, 42 de ani, împreună cu cei doi copii, un băiat și o fată, au cerut azil politic în Franța, declarând autorităților franceze că timp de 3 ani, cât au stat în Franța, el a fost nu doar ziarist (responsabil al biroului TV și Radiodifuziunii bulgare la Paris), ci și ofițer al serviciilor de contrainformații al D.S.

În ziua de 26 august 1978, Vl. K., în timp ce se afla, împreună cu soția, pe peronul stației „Nanterre-Préfecture“, a observat în preajma lor un bărbat voinic, cu aspect străin, care s-a urcat în trenul de Paris în același vagon cu ei. La coborâre, pe peronul stației Charles-de-Gaulle-Etoile, la ieșirea dinspre Champs Elysées, l-au pierdut din vedere în aglomerație; înainte de a coborî de pe scara rulantă, Kostov a simțit în spate, deasupra mijlocului, o lovitură. Întorcându-se, a mai apucat să-l zărească pe necunoscutul din stație îndepărtându-se în grabă. Simțea în spate o durere surdă. La scurtă vreme, a făcut febră, iar partea dreaptă a spatelui i s-a umflat. Medicii consultați nu au putut să stabilească despre ce este vorba, dar, în câteva zile, temperatura a scăzut, iar cu timpul, spatele s-a dezumflat. Atât Vl. Kostov, cât și soția erau convinși că a fost vorba de un atentat, dar nu aveau cum s-o demonstreze.

La câțva timp după asasinarea lui Gh. Markov, un inspector de la Scotland Yard, care anchetase cazul, i-a spus lui Vl. Kostov că, în mod normal, el ar fi trebuit să moară, cantitatea de otravă ajunsă în corpul său fiind absolut suficientă pentru a-l ucide, dar datorită rezistenței organismului său (sau altor cauze necunoscute) el a scăpat cu viață în mod miraculos.

Am ținut să arătăm aceste crime, extrăgându-le din imensa statistică din zeci sau sute de milioane de asasinare puse la cale de comuniști, nu atât pentru senzationalul metodei criminale, cât pentru a oferi cititorului un prilej de meditație asupra maleficei lumi comuniste, care, în loc ca să-și utilizeze energiile spre a da oamenilor cel puțin de mâncare, și le-au cheltuit pentru perfecționarea răului. Fiindcă este imposibil ca în fața unui asemenea instrument perfecționat de ucidere, cum a fost „umbrela bulgărească“, orice om normal să nu-și pună câteva întrebări. Iată-le:

1. Cine a ordonat crima?
2. Cine a hotărât executarea ei?
3. Cine a imaginat metoda? (fiindcă aici a fost vorba de o unealtă confecționată „științific“ la care și-au dat contribuția nu o brută, ci oameni de știință).
4. Cine a alcătuit acest colectiv?
5. Pe câți oameni-cobai a fost probată ea, în diversele încercări de a o perfecționa ca o armă a crimei?
6. Cu ce salarii au fost plătiți acești savanți criminali?
7. Ce liniște avea conștiința lor când, în vreme ce la serviciu lucrau pentru confecționarea acestui instrument ucigător, ei își duceau salariile morții acasă, în familie, ca să viețuiască ei și ai lor?
8. Ce somn mai aveau acești oameni știind la ce lucrează?
9. Cu ce satisfacție și-au primit premierile – fiindcă știm prea bine că era în uzul organelor represive să-și răsplătească copios „eroii“ – după ce-au aflat că arma ucigătoare și-a atins ținta?
10. În câte alte ocazii a mai fost utilizată asemenea armă, excepție făcând cele două cazuri notorii de mai sus?

Și o ultimă întrebare:

Ce fel de lume e aceasta în care trăim, în care un Oleg Kalughin, criminalul dovedit că a pus la cale asasinarea unui om, se mai plimbă astăzi liber printre noi, ba mai scrie și cărți și dă și interviuri, și nimeni nu-l cheamă la judecată, ca să dea socoteală de crima comisă? E oare o lume dreaptă sau o lume a strâmbătății? Și dacă omenirea nu se va hotărî repede să înlăture aceste strâmbătăți, în ce soi de umanitate își vor duce viața copiii noștri?